

GGZ Klachtencommissie voor Noord-Holland-Noord

KLACHTNUMMER: 25.0526

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD

HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP 17 DECEMBER 2025 BINNENGEKOMEN KLACHT IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGZ) VAN:

A. (geboren op [...]),
verblijvende te kliniek B., van GGZ Noord-Holland-Noord (hierna: de instelling),
hierna te noemen: klaagster,

tegen

C. (psychiater) en D. (arts in opleiding tot specialist (psychiatrie)),
beiden werkzaam bij de instelling,
hierna te noemen: verweerders.

1 VERLOOP PROCEDURE

1.1 Ingekomen stukken

- Klachtenformulier, tevens bevattende een schorsingsverzoek, gedateerd [...];
- Verweerschrift, gedateerd [...].

De klachtencommissie heeft met toestemming van klaagster inzage in haar behandeldossier gehad.

1.2 Behandeling van de klacht

Nu de zorgverantwoordelijke heeft toegezegd te zullen wachten met het toedienen van medicatie totdat de commissie op de klacht van klaagster heeft beslist, behoeft het schorsingsverzoek geen bespreking meer.

Partijen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van [...]. Aanwezig waren klaagster, bijgestaan door patiëntenvertrouwenspersoon E., verweester D., F. (verpleegkundig specialist) en G. (verzorgende IG).

Op [...] is de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 Standpunt klaagster

Klaagster maakt bezwaar tegen de aangezegde dwangbehandeling met gebruik van olanzapine. Voor opname in de kliniek slikte klaagster Acemap (penfluridol). Sinds de opname wordt klaagster naast Acemap ook olanzapine voorgeschreven, omdat zij [...] zou zijn. Klaagster kan niet tegen olanzapine. Zij heeft het middel in het verleden langdurig geslikt en daar veel last van gehad. Klaagster ervaart bij gebruik vervelende bijwerkingen, met name [...]. Klaagster is het er ook niet mee eens dat zij manisch zou zijn. Het ging goed met haar toen zij thuis (alleen) Acemap slikte. Klaagster wil graag terug naar huis en (alleen) Acemap blijven gebruiken. Volgens het behandelteam, zo stelt klaagster, zou klaagster thuis eens per tien dagen Acemap mogen slikken en die dosering wil zij hier (in de kliniek) ook, zonder de olanzapine erbij.

In aanvulling hierop is door en namens klaagster op de zitting aangevoerd dat Acemap het enige antipsychoticum is waar zij tegen kan. Zij wil absoluut geen olanzapine slikken. Van olanzapine gaat zij [...]. Haar boosheid ontstaat doordat zij hier wordt gedwongen pillen te slikken die zij niet wil innemen. Dat ervaart klaagster als [...]. Klaagster is niet manisch en heeft geen pillen nodig om met de stemmen om te gaan. Klaagster kan de stemmen thuis beter onderscheiden dan op de afdeling, omdat hier andere mensen zijn en thuis niet. Ze heeft ook geen last van de stemmen. Ze geven vaak een signaal wat zij moet doen, bijvoorbeeld gaan eten of slapen. Het ging voor de opname goed met haar: zij slikte de Acemap, liet boodschappen bezorgen en de relatie met [...] was normaal, zij had overigens meer last van [...]. Het klopt niet dat klaagster [...]. Wel is zij per ongeluk [...] de deur uit gegaan. In het ZAG heeft de psychiater toegezegd dat klaagster eens per tien dagen Acemap hoeft te gebruiken.

2.2 Standpunt verweerders

Door verweester D. (onder supervisie van verweerder C.) is aangevoerd dat klaagster bekend is met een schizo-affectieve stoornis van [...] type en sinds [...] wisselend in zorg is. In [...] is zij eerder in het jaar ook

opgenomen geweest. Op [...] is klaagster opnieuw opgenomen in de instelling wegens een ernstige [...] ontregeling, die vermoedelijk is opgewekt door het stoppen met de olanzapine na de vorige opname en de afgelopen periode inadequate inname van Acemap. Wegens [...] is klaagster tot [...] behandeld in separatie. Tijdens de opname is gestart met olanzapine [...] eenmaal daags, welke dosering vanaf [...] is afgebouwd. Sinds [...] weigert klaagster de inname van de olanzapine. Sindsdien werd een toename van [...] gezien, wat zich uitte in [...]. Op [...] weigerde klaagster ook de Acemap in te nemen, omdat zij de dosering (20 mg tweemaal per week) te hoog vond. Omdat klaagster die dag de inname van alle antipsychotica weigerde, is dwangmedicatie met olanzapine aangezegd en een 8:9 brief uitgereikt. Van [...] is klaagster ongeoorloofd afwezig geweest, waarbij onduidelijk was of de Acemap in de voorgeschreven dosering was ingenomen. Na terugkeer op de afdeling werden symptomen gezien passend bij een [...]. Ook uitte klaagster zich meermaals [...] en was het niet mogelijk om gezamenlijke afspraken te maken. Het is tot nu toe zowel in ambulante als klinische setting niet mogelijk gebleken om het manisch-psychotische toestandsbeeld in volledige remissie te laten komen zonder depot-medicatie. De (vrijwillige) inname van Acemap blijft inadequaat met een ernstige manisch-psychotische ontregeling tot gevolg. Als de symptomen in stand blijven, bestaat het risico op verdere maatschappelijke teloorgang en schade voor de psychische gezondheid. Daarnaast veroorzaakt klaagster gevaar voor zichzelf en anderen door onvoorspelbaar, [...] gedrag. Er is voor olanzapine als dwangmedicatie gekozen omdat klaagster in het verleden goed en snel met dit middel is behandeld en dit tijdens de vorige opname ook heeft geleid tot remissie van de manisch-psychotische episode. Daarnaast is Acemap niet beschikbaar in depotvorm, olanzapine wel. Er zijn alternatieven (in depotvorm) beschikbaar die over het algemeen minder [...] bijwerkingen veroorzaken, zoals aripiprazol, maar tot op heden moeten gesprekken over medicatie vroegtijdig worden beëindigd, omdat klaagster uit het gesprek wegloopt. Bij verbetering van het manisch-psychotische toestandsbeeld zullen de alternatieven voor dwangmedicatie verder met klaagster worden besproken. Verweester is van mening dat de dwangbehandeling met olanzapine doelmatig, subsidiair en proportioneel is.

In aanvulling hierop is door verweester D. op de zitting aangevoerd dat de dosering van de olanzapine in eerste instantie werd afgebouwd om rekening te houden met de wensen van klaagster. Toen klaagster de olanzapine geheel weigerde, werd een toename van het manisch beeld gezien. Het lukt klaagster niet om de Acemap zonder drang in de voorgeschreven dosering in te nemen. Ook de psychiater uit het ambulant team wil dat wordt overgegaan op medicatie in depotvorm. In het dossier is geen afspraak terug te vinden dat klaagster de Acemap in een lagere dosering (eens per tien dagen) zou mogen innemen.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 Feiten en omstandigheden

Bij beoordeling van de klacht gaat de commissie uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Klaagster is gediagnosticeerd met een psychische stoornis, te weten een psychose in het kader van een schizoaffectieve stoornis van het [...] type. Klaagster is eerder van [...] tot [...] opgenomen geweest in de instelling wegens een manisch-psychotisch toestandsbeeld. Uit het zorgplan van [...] blijkt dat klaagster ook in [...] met een crisismaatregel opgenomen is geweest.

Op [...] is klaagster in het kader van een crisismaatregel opgenomen in de instelling wegens een ernstige manisch-psychotische ontregeling.

De rechtbank Noord-Holland heeft bij beschikking van [...] de machtiging verleend tot voortzetting van de crisismaatregel tot en met [...], waarin onder meer het toedienen van medicatie als vorm van verplichte zorg nodig werd geacht.

Op [...] heeft de officier van justitie een verzoekschrift voor een zorgmachtiging bij de rechtbank Noord-Holland ingediend.

Op [...] is klaagster schriftelijk verplichte zorg aangezegd, bestaande uit dwangbehandeling met olanzapine in het geval klaagster de inname van de Acemap blijft weigeren.

Op [...] heeft de rechtbank Noord-Holland een zorgmachtiging verleend met een geldigheidsduur van zes maanden, waarin onder meer het toedienen van medicatie als vorm van verplichte zorg nodig werd geacht.

3.2 Beoordeling

Op grond van de stukken en het verhandelde op de zitting is de klachtencommissie van oordeel dat dwangbehandeling met olanzapine noodzakelijk is en overweegt daartoe het volgende.

Klaagster is dit jaar meer keren opgenomen in de instelling wegens een ernstige manisch-psychotische ontregeling, die hoogstwaarschijnlijk is veroorzaakt door het niet of niet adequaat innemen van antipsychotische medicatie (Acemap). Beoordeeld werd dat klaagster niet langer in staat was om in haar primaire levensbehoeften te voorzien en gevaar veroorzaakte voor zichzelf en voor anderen door met een [...] te lopen. Daarbij zorgde klaagster voor overlast en hinder door [...] te lopen en een [...] tot gevolg. Bij opname moest klaagster langdurig (twee weken) worden gesepareerd wegens [...]. Klaagster heeft gedurende meerdere dagen de inname van zowel de voorgeschreven olanzapine als de Acemap geweigerd, waarbij een verslechtering van het toestandsbeeld is waargenomen. Klaagsters [...] zijn toegenomen, waarbij zij snel [...] moeilijk te begeleiden op de afdeling. Het gedrag van klaagster tijdens de behandeling van de klacht op zitting is hiervan [...]. Uit het verleden en de huidige opname blijkt dat klaagster niet in staat is zelfstandig antipsychotische medicatie in de adequate dosering in te nemen, terwijl die inname noodzakelijk is ter afwending van ernstig nadeel voor klaagster en voor anderen. Dwangbehandeling is naar het oordeel van de klachtencommissie dan ook aangewezen. Olanzapine is in het verleden snel doelmatig gebleken in het stabiliseren van klaagster. Alternatieven met minder [...] bijwerkingen (zoals aripiprazol) zijn door het behandelteam overwogen en op dit moment niet mogelijk bevonden, maar zullen bij meer stabilisatie opnieuw onderwerp van gesprek zijn om zodoende rekening te houden met de wensen van klaagster.

De klachtencommissie komt daarmee tot de conclusie dat de beslissing terecht en op goede gronden is genomen en ook voldoet aan de daaraan gestelde eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. De klacht van klaagster is dan ook ongegrond.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klachtencommissie verklaart de klacht van klaagster **ongegrond**.

Aldus gedaan te H. op [...], verzonden op [...].

Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. L.S. Rietdijk (lid-jurist), drs. J.F. Hammink (lid-psychiater) (leden), bijgestaan door N. van Stam (ambtelijk secretaris).

Namens deze,

mr. Ph. Burgers,
Voorzitter.

Beroep

De Wvz geeft betrokkene (klaagster), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSPRAAK WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., client
E., PVP
I., advocaat
J., Geneesheer directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
C en D ,zorgverantwoordelijke
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.